Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 12.11.2024 www.osw.waw.pl

Przedłużenie misji szkoleniowej UE. 992. dzień wojny

Andrzej Wilk, Piotr Żochowski

Sytuacja na froncie

Siły rosyjskie wbiły się w ugrupowanie obrońców na północny zachód i południe od Kurachowego, w rezultacie czego wojskom ukraińskim grozi rozczłonkowanie. Najeźdźcy uszkodzili groblę na Zbiorniku Kurachowskim, której przerwanie może skutkować zalaniem głównej drogi zaopatrzenia obrońców (dotychczas poziom wody w Wołczy miał wzrosnąć o 1,2 m). Agresor kontynuuje natarcie na zachód od Sełydowego, czego konsekwencją jest postępujące oskrzydlenie Pokrowska od południa.

Rosjanie wznowili natarcie na pograniczu obwodów donieckiego i zaporoskiego na południowy zachód od Wełykiej Nowosiłki, ponownie zajmując miejscowości odzyskane przez przeciwnika w trakcie letniej ofensywy w 2023 r. **Ukraińskie dowództwo spodziewa się nowego uderzenia w obwodzie zaporoskim**, za czym przemawia wzmacnianie przez wroga tamtejszego zgrupowania i zintensyfikowanie ataków na pozycje obrońców na południowy zachód od Orichiwa.

Najeźdźcy wyparli siły ukraińskie z kolejnych miejscowości w obwodzie kurskim, lecz nie wpłynęło to na ogólną sytuację. Istotnych zmian nie przyniosły także rosyjskie postępy na pozostałych kierunkach działań w Donbasie i obwodzie charkowskim.

Rosyjskie ataki powietrzne

10 listopada agresor atakował rekordową liczbą 145 dronów Shahed/Gerań. Od wieczora 5 listopada do rana 12 listopada miał ich łącznie wykorzystać 641. Zniszczone miały zostać 353 bezzałogowce, a 246 uznano za lokacyjnie utracone, co według Kijowa mogło wynikać z oddziaływania systemów walki radioelektronicznej. W tym samym czasie w cele na Ukrainie miały uderzyć 22 rakiety, a obrońcy deklarowali zestrzelenie sześciu. Połowę użytych przez Rosjan dronów mają stanowić tanie wabiki bez części wyposażenia i głowicy bojowej, których głównym celem jest wyczerpywanie zasobów obrony powietrznej przeciwnika. Według szefa ukraińskiego Centrum Przeciwdziałania Dezinformacji efektywność wrogich ataków z wykorzystaniem bezzałogowców wynosi niewiele ponad 10%. Najeźdźcy mają gromadzić w bazach lotnictwa strategicznego liczne pociski manewrujące, co świadczy o zbliżającym się kolejnym dużym ataku rakietowym.

Głównym celem uderzeń rosyjskich rakiet i dronów była Odessa i jej okolice. Miasto to atakowano codziennie od 7 do 10 listopada. Do uszkodzenia obiektów infrastruktury energetycznej doszło w obwodach mikołajowskim (6 listopada) i żytomierskim (7 listopada). Zniszczenia odnotowano też w Kijowie (7 listopada) oraz Mikołajowie i Krzywym Rogu (11 listopada). Najczęstszym celem kierowanych bomb lotniczych (ros. KAB) pozostaje Charków, atakowany codziennie od 8 do 11 listopada. Dwukrotnie (7 i 11 listopada) KAB-y uderzyły w Zaporoże.

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

6 listopada ukraińskie drony po raz pierwszy zaatakowały bazę Marynarki Wojennej FR w Kaspijsku. Choć nie spowodowały one zniszczeń, to będące dla Rosjan zaskoczeniem uderzenie zdezorganizowało pracę bazy. Poważniejszych zniszczeń nie przyniosły również ataki przeprowadzone w kolejnych dniach, których celami były m.in. rafineria w Saratowie (8 listopada), kombinat chemiczny w Aleksinie w obwodzie tulskim (9 listopada) i skład amunicji w obwodzie briańskim (10 listopada). 10 listopada Ukraińcy mieli też przeprowadzić jeden z największych ataków na obwód moskiewski. Zgodnie ze źródłami rosyjskimi zestrzelono nad nim 34 drony. Łącznie tego dnia na cele w Rosji miały uderzyć co najmniej 84 ukraińskie bezzałogowce.

Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

8 listopada **Rada UE podjęła decyzję o przedłużeniu mandatu misji wojskowej EUMAM o następne dwa lata – do 15 listopada 2026 r.** Budżet przedsięwzięcia przewiduje wydatkowanie 409 mln euro. Dotychczas w ramach EUMAM na terenie UE przeszkolono ok. 63 tys. ukraińskich żołnierzy. W kolejnych miesiącach przeszkolonych zostanie kolejnych 15 tys. Kontynuowanie pomocy w szkoleniu tamtejszego wojska to jeden z punktów odrębnego porozumienia o bezpieczeństwie, które Ukraina zawarła z UE w czerwcu br. W sierpniu br. unijni ministrowie obrony zdecydowali, że nie będą przenosić szkolenia ukraińskiej armii na terytorium Ukrainy, lecz jak najbliżej jej granic.

12 listopada **minister obrony Ukrainy Rustem Umierow oznajmił, że resort podpisał kontrakt z fińską firmą ICEYE, oferującą dostęp do zdjęć satelitarnych** precyzyjnie obrazujących powierzchnię Ziemi **(spółka ma filię w Warszawie)**. Ukraińscy wojskowi otrzymają fotografie obejmujące „pełen obszar działań wojennych" i będą mogli samodzielnie wyznaczać priorytetowe strefy obserwacji. Współpraca ICEYE z Ukrainą została nawiązana jeszcze w sierpniu 2022 r., kiedy to wspierająca tamtejszą armię fundacja Serhija Prytuły otrzymała dostęp do jednego z satelitów.

Administracja prezydenta Joego Bidena miała wyrazić zgodę na udział amerykańskich specjalistów w obsłudze i remontowaniu uzbrojenia na terytorium Ukrainy, o czym 8 listopada poinformowała Agencja Reutera. Ma to dotyczyć myśliwców F-16 i systemów obrony powietrznej Patriot. USA to kolejny kraj, który zdecydował się wysłać na Ukrainę swoich specjalistów. Prekursorami pod tym względem były Polska i Wielka Brytania.

8 listopada Pentagon ogłosił, że środki przyznane w programach wsparcia wojskowego dla Ukrainy zamierza wykorzystać do końca kadencji urzędującego prezydenta (20 stycznia 2025 r.). Do wykorzystania miały pozostać 4 mld dolarów na pokrycie kosztów wyposażenia i amunicji przekazywanych z magazynów armii amerykańskiej (w ramach Presidential Drawdown Authority, PDA) oraz 2 mld dolarów na zamówienia w przemyśle w (w ramach Ukraine Security Assistance Initiative, USAI). Dzień później „The Wall Street Journal" podał, że do końca roku Kijów otrzyma ponad 500 rakiet przechwytujących do systemów Patriot i NASAMS. Ma także dostać 10 pocisków manewrujących SCALP, co 10 listopada zapowiedział francuski minister obrony Sébastien Lecornu.

11 listopada Ministerstwo ds. Strategicznych Gałęzi Przemysłu Ukrainy oświadczyło, że do końca roku miejscowi producenci dronów, przeciwpancernych pocisków kierowanych i artylerii otrzymają 535 mln euro z duńskiego programu wsparcia. Środki mają pochodzić nie tylko od Danii – głównego darczyńcy – lecz także od Szwecji i z odsetek od zamrożonych rosyjskich aktywów.

Na Ukrainę miało trafić 15 systemów obrony powietrznej HAWK od Tajwanu, o czym 12 listopada poinformował Forbes. Zgodnie z publikacją władze w Tajpej starały się utrzymać to wydarzenie w tajemnicy.

Potencjał militarny Ukrainy

6 listopada rzecznik Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Ukrainy Dmytro Łychowij oznajmił, że w ostatnim czasie **rosyjskie siły biorące udział w agresji na Ukrainę zwiększyły liczebność o prawie 100 tys. ludzi, a linia frontu liczy już 1300 km.** Aby skutecznie przeciwstawić się wrogowi, strona ukraińska nadal tworzy nowe brygady w ramach sił zbrojnych, ale w obliczu ryzyka przełamania linii obrony jest też zmuszona do przerzutów na front batalionów wchodzących w skład jednostek niezaangażowanych w walki. Podkreślił, że armia nie ma obecnie możliwości szybkiego uzupełnienia nowych brygad dobrze wyszkolonymi żołnierzami.

Ukraińskie organy ścigania informują o kolejnych przypadkach wystąpienia procederu korupcyjnego pozwalającego na uniknięcie wcielenia do wojska. 6 listopada w obwodzie zakarpackim zatrzymano szefa jednej z komisji wojskowych oraz zastępcę dowódcy brygady obrony terytorialnej. Oferowali oni wydanie dokumentów potwierdzających niezdolność do służby lub wykreślenie z ewidencji za 4–6 tys. dolarów.

7 listopada premier Denys Szmyhal, komentując przebieg mobilizacji, wskazał, że **98% wezwań do odbycia służby wojskowej otrzymują mężczyźni, którzy nie mogą się wylegitymować zaświadczeniem o zatrudnieniu i opłatą podatku dochodowego.**

9 listopada głównodowodzący Sił Zbrojnych Ukrainy generał **Ołeksandr Syrski w rozmowie z dowódcą sił USA w Europie Christopherem Cavolim stwierdził, że sytuacja na froncie pozostaje trudna i ma tendencję do pogarszania się.** Wróg, wykorzystując swoją przewagę liczebną, kontynuuje działania ofensywne i koncentruje główne wysiłki na kierunkach pokrowskim i kurachowskim. Dodał, że strona ukraińska posiada informacje na temat przygotowywania żołnierzy Korei Północnej do uczestnictwa w działaniach wojennych po stronie agresora.

9 listopada ukraiński resort obrony potwierdził, że od początku roku Agencja Zamówień Obronnych zakontraktowała i wypłaciła zaliczki na zakup dronów dalekiego zasięgu na kwotę 20 mld hrywien (ok. 0,5 mld dolarów). **Pięć ukraińskich firm otrzymało długoterminowe kontrakty na produkcję bezzałogowców o zasięgu ponad 1 tys. km.**

Potencjał militarny Rosji

7 listopada prezydent Wołodymyr Zełenski oświadczył, że na terytorium Rosji, w tym w obwodzie kurskim, znajduje się 11 tys. żołnierzy północnokoreańskich. Część z nich wzięła udział w działaniach bojowych przeciwko armii ukraińskiej i poniosła straty. 11 listopada, komentując sytuację na froncie, stwierdził, że **zgrupowanie wojsk rosyjskich w obwodzie kurskim liczy ok. 50 tys. ludzi.**

